

DE NIEUWE EEREVOORZITTER VAN „JOHN TOMES”

Na het overlijden van Dr. Th. D e n t z was het gestoelte der eere in „John Tomes” leeg gebleven. Het Bestuur wenschte deze plaats echter weer „bezet” te zien en hun speurend oog ging rond, wie daarvoor het meest in aanmerking kwam.

Dat die keuze al heel snel viel op S. B l a a u w, zal wel niemand verwonderd hebben. Oprichter van „Tomes”, is hij de Vereeniging al die jaren trouw gebleven. Met raad en daad is hij haar terzijde blijven staan en nimmer was de afstand Middelburg—Utrecht hem te veel, wanneer zijn aanwezigheid gewenscht werd.

De 38e dies werd vastgesteld als het oogenblik waarop de nieuwe eere-voorzitter zou worden geïnstalleerd. Het werd een aardige avond met véél belangstelling ook van oudere collega's.

Na de installatie der nieuwe leden, had die van den heer B l a a u w plaats, hetgeen door den praeses, den heer D e r k s e n op uitnemende wijze geschiedde.

Vervolgens spraken nog V a n H a s s e l t, B a k k e r e n N o r d, die allen deden uitkomen dat de „Werdegang” van B l a a u w wel een bewijs was, dat het niet noodig was in het centrum gevestigd te zijn om een bekwaam tandarts te kunnen wezen en het respect en de genegenheid der collega's te kunnen winnen.

De nieuwe eere-voorzitter liet zich toen ook niet onbetuigd en beloofde zijn jonge vrienden ook verder trouw te zullen blijven.

Om 12 uur werd plechtig op de van ouds bekende wijze het nieuwe jaar ingegaan en dat het laat werd, behoeft ternauwernood vermeld.

TWEEDE JAARVERSLAG 1934/1935 VAN DEN SECRETARIS
VAN DE NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR SOCIALE
TANDHEELKUNDE

De op 20 October 1934 te 's-Gravenhage gehouden algemeene vergadering keurde goed, dat het voorloopig bestuur in zijn geheel aanbleef. In verband hiermede bleef de samenstelling van het bestuur, zoowel als van het Dagelijksch Bestuur onveranderd.

Het aantal leden, dat bij het uitbrengen van het vorige jaarverslag bestond uit 21 vereenigingen en 61 persoonlijke leden, veranderde slechts weinig. Er bedankten eenige leden voor het lidmaatschap en er traden een aantal nieuwe toe, zoodat de vereeniging thans 23 vereenigingen en 73 persoonlijke leden telt.

Deze betrekkelijk geringe toeneming in den omvang onzer organisatie is toe te schrijven aan het feit, dat zij in het afgelopen jaar veel meer werk heeft gemaakt van de verwezenlijking van het derde van haar doeleinden, n.l. de bevordering der preventieve tandheelkunde, dan van propaganda voor zichzelf. Toch is versterking van de kasmiddelen, welke in de eerste plaats door verwerving van nieuwe leden te verkrijgen is, dringend noodig, om het groote doel, dat met de oprichting der vereeniging is beoogd, een gezond gebit voor het geheele volk, te kunnen bereiken.

De oprichting immers heeft er reeds toe geleid, dat op een aantal plaatsen veel grooter aandacht aan het melkgebit is gewijd dan vroeger, en telkens weer blijkt bij onderzoekingen van dit gebit, dat men wel mag zeggen, *dat reeds van 40—50 $\frac{0}{10}$ der onderzochte kinderen van 5 jaar het melkgebit zoodanig is aangetast, dat het niet meer in orde is te krijgen.* Men mag hier gerust van een volksziekte spreken, die in de toekomst voor ons volk ernstige gevolgen kan hebben. Slechts een groote beweging en intensieve arbeid van velen zal hier goede resultaten kunnen bereiken, en het zal de taak van onze vereeniging zijn om daarbij, naar het voorbeeld van andere

organisaties, die zich met de bestrijding van volksziekten bezig houden, het initiatief te nemen.

Voorloopig kan onze kleine vereeniging nog niet anders doen dan met kleine middelen werken. Vermeldden wij in het vorige jaarverslag, dat begonnen was met pogingen om plaatselijke afdelingen te vormen, in dit jaar is wel gebleken, dat dit niet zoo gemakkelijk is. Wij hebben daarom eerst voorloopig in deze richting gewerkt, dat wij in verschillende gemeenten contact hebben gezocht met vereenigingen of personen, die zich voor de zaak interesseeren om te komen tot geregeld onderzoek en behandeling van het kleutergebiet, in de verwachting, dat de daartoe te vormen organisatie dan vanzelf wel tot een afdeling van onze vereeniging zou uitgroeien. De gedachte over de wijze waarop dit kon geschieden, ontwikkelde zich geleidelijk in de richting van het voorbeeld, door ons lid *Pretanzor* te Soest gegeven, van een vereeniging van ouders, die al of niet aan een bestaand kleuterconsultatiebureau voor halfjaarlijksch onderzoek en behandeling van kleuters van het tweede jaar af, zou zorgen.

Met dit doel voor oogen hebben Voorzitter, Secretaris en administratie of samen of alleen besprekingen gehouden.

1. *Te Hilversum*, eerst de in het vorige verslag reeds vermelde op 13 October 1934 met den Directeur van den Geneesk. Dienst aldaar, en eenige tandartsen, welke vergadering ook werd bijgewoond door den Inspecteur v. d. Volksgezondheid, Dr. *Doyer*, en den Provinciaalen Kinderarts van Noord-Holland, Dr. *Ten Bruggencate*, en later nog eens op 17 April met Dr. *Stieler*, den Secretaris van het „Witte Kruis” en twee kinderartsen, leiders van consultatiebureaux, speciaal met het doel om te komen tot een vereeniging als de bedoelde, van ouders die het kleuterconsultatiebureau bezoeken. Tot onze spijt is de zaak sedert dit laatste onderhoud te Hilversum nog niet verder gekomen, maar wij hopen daaraan verder te werken.

2. *Te Amersfoort*, eerst die, waarover in het vorige verslag reeds gesproken was, op 17 Januari 1935, met den Directeur v. d. Geneesk. Dienst, afgevaardigden van „Het Groene Kruis” en van „Pretanzor” te Soest, en eenige kinderartsen en tandartsen, welke vergadering werd bijgewoond door den inspecteur van de Volksgezondheid, Dr. *Hemmes*, en waarin een lange discussie werd gehouden, die echter niet direct tot een resultaat mocht leiden; daarna op 8 Februari met Voorzitter en Se-

cretaris der aldaar bestaande vereeniging „Physische hulp aan het kind”, teneinde die vereeniging, op wier weg dat ongetwijfeld ligt, ertoe te brengen de behandeling van het kleutergebit, op de vermelde wijze te organiseren. Ook hier werd tot dusverre nog geen resultaat bereikt.

3. *Te Nijmegen* op 16 Februari 1935, met den Wethouder van het Onderwijs, den Voorzitter van het Wit-Gele Kruis, vertegenwoordigers der Stichting Schooltandverzorging en eenige tandartsen, met het doel die Stichting te brengen tot uitbreiding van haar zorg over het kleutergebit. Aldaar is deze zaak nog in voorbereiding, maar er wordt aan gewerkt.

4. *Te Arnhem* waar onze administratrice op 28 Februari 1935 o.a. bezoeken heeft afgelegd bij den schooltandarts, en bij Dr. C h r. B a d e r, Voorzitster van de vereeniging Kleuterzorg, die 6 kleuterconsultatiebureaux heeft. Beiden zijn zeer belangstellend, maar tot een organisatie is het nog niet gekomen.

5. *Te Wieringerwaard*, met Dr. D. d e V r i e s, die doende is een vereeniging van schooltandheekunde en event. kleuterzorg op te richten in een tiental kleine gemeenten in Noord-Holland, en die o.a. meedeelt, dat de Nederl. Bond voor Boerinnen en Plattelandsbewoonsters, tandverzorging voor de jeugd in haar programma heeft opgenomen.

6. *Te Heemstede*, met den Wethouder Dr. D r o o g, die eveneens groote belangstelling voor het werk heeft, en de invoering van de tandheekunde voor het melkgebit in het kleuterconsultatiebureau aldaar, sterk overweegt.

7. *Te Utrecht*, waar getracht is contact te krijgen met de tandheekkundige kliniek van de ziekenfondsen van den tandarts B e c k e r, opdat deze haar zorg ook tot kleuters zal gaan uitstrekken.

8. *Te Groningen* is het helaas niet tot een organisatie gekomen.

Uit het bovenstaande valt te constateeren, dat er wel belangstelling is maar dat het tijd vordert, voordat men tot daden komt, wat in dezen financieel zoo moeilijken tijd ook wel begrijpelijk is. Het ligt op onzen weg tot die daden te blijven prikkelen.

Van de organisaties voor verzorging van het kleutergebit, met welke wij geregeld contact hebben, moge worden genoemd:

Te 's-Gravenhage bij het consultatiebureau van Dr. Plantenga, waar hard en met toewijding wordt gewerkt, en de laatste maanden de goede richting schijnt te zijn gevonden.

Te Soest, waar de vereeniging Pretanzor geregeld voortwerkt; hier was een kwestie gerezen over de regeling met den tandarts, met name de vraag, hoever de prophylaxe, die tot de sociale tandheelk. behoort, zich uitstrekt; het Bestuur heeft bemiddeling verleend, zoodat er een contract is gesloten, dat tegelijk een model is voor andere gemeenten.

Te Amsterdam, waar op twee particuliere kleuterscholen, zich een aantal ouders hebben geabonneerd, het maandelijksch bedrag gelijk met het schoolgeld te betalen, waarvoor hun kinderen tweemaal per jaar worden behandeld.

In het Kleuterhuis „Zie de Zonzij” te Beverwijk, welks directrice hieromtrent mededeeling deed.

Niet onvermeld mag blijven, dat de heer Eibrink Jansen, leider van de schooltandheelkunde te 's-Gravenhage een onderzoek naar het melkgebit heeft ingesteld bij eenige duizenden kleuters, van welk onderzoek een verslag verschijnt in het Tijdschrift voor Tandheelkunde en dat te Gouda de schoolarts Dr. Kroondijk het gebit van 950 schoolkinderen en daaronder een aantal kleuters heeft onderzocht, waarbij uit het interessante en uitvoerige daarover uitgebrachte rapport weder blijkt, dat van de helft der 5-jarigen het gebit „slecht” is.

Het melkgebit is ook het onderwerp geweest van de op 20 October 1934 gehouden algemeene vergadering van onze vereeniging, waarin de heer Eibrink Jansen sprak over den toestand van het melkgebit bij het jonge schoolkind, de heer Withaus over de pathologie van het melkgebit, Dr. B. P. B. Plantenga over het kleuterconsultatiebureau als voor- en medewerker van de preventieve tandheelkunde en Mevrouw Muntendam—Isebreë Moens over de wenschelijkheid van de opname van tandheelkundig onderzoek in het kleuterconsultatie-bureau en richtlijnen daarvoor.

De inleidingen die tot eenige discussies aanleiding gaven, zijn opgenomen in het Tijdschrift voor Tandheelkunde van Februari en Maart 1935.

Als grondslag voor een verdere actie achtten wij het gewenscht op de hoogte te komen van de wijze, waarop de instellingen die zich met kinderverzorging bezig houden, voorzien in de behandeling van het gebit der verpleegden. Wij hebben daartoe in Juni j.l. tot 115 van dergelijke

instellingen de vraag gericht, of zij een tandarts aan hun instelling verbonden hebben. Van 65 instellingen mochten wij op die vraag een antwoord ontvangen, waardoor wij reeds een voorloopig inzicht van den toestand konden krijgen. Het blijkt dat 28 instellingen alleen laten behandelen bij klachten van het kind of de Dr. van het gesticht de monden controleert, dat 8 niets doen, dat 23 een vasten tandarts hebben en 8 een bijzondere regeling hebben. Wij hebben ons thans met deze 23 tandartsen in verbinding gesteld, om de wijze te vernemen, waarop zij de verzorging der gebitten hebben geregeld. Het is de bedoeling later het resultaat dezer enquête te publiceren.

Wat de propaganda betreft hebben wij niet meer kunnen doen dan het volgende:

Overdrukken te verspreiden van het eerste jaarverslag, die ons welwillend door den Redacteur van het Tijdschrift voor Tandheelkunde ter beschikking zijn gesteld;

Overdrukken te verspreiden van een artikel van onzen Voorzitter, geplaatst in den almanak der Utrechtsche Studenten Vereeniging „John Tomes”.

Opneming der referaten in de algemeene vergadering in het vermelde tijdschrift voor tandheelkunde.

Voorts kwamen de in overleg met „Het Ivoren Kruis” samengestelde raadgevingen aan Moeders gereed en zullen zij t.z.t. ter beschikking gesteld worden van leiders van consultatiebureaux.

De in het vorig verslag vermelde propagandaplaat kwam nog niet gereed.

Het streven blijft om te komen tot een uniforme statistiek over den toestand van het kleuter- en het kindergebitt en de resultaten der behandeling.

Zoo mochten wij van het Kleuterhuis „Zie de zonzij” te Beverwijk belangrijke gegevens ontvangen, waaruit met hulp van Mevrouw de Beer—v. Essen, een statistiek is samengesteld omtrent den toestand der gebitten van de aldaar opgenomen kinderen.

Tenslotte moge nog worden vermeld, dat de verschillende werkzaamheden een vrij uitgebreide correspondentie hebben noodig gemaakt. Zoo zijn behalve de reeds genoemde propagandageschriften 312 brieven uitgegaan. Ook thans weer is een woord van hulde aan de administratrice, Mevr. Francken, voor het vele op uitnemende wijze belangloos verrichte werk, op zijn plaats.

Ik wil dit verslag niet eindigen zonder als mijn meening te hebben gemeld, dat, naast voortzetting der pogingen om tot oprichting van plaatselijke organisatie voor behandeling van het kleutergebit te komen, allereerst noodig is een actie om de regeering van stad en land en het geheele volk te doordringen van het groote belang voor deze kwestie. Het bestuur overweegt thans middelen om hiertoe te komen en rekent daarbij ook op de hulp van alle leden.

NEDERLANDSCHE
VEREENIGING VOOR SOCIALE TANDHEELKUNDE

JAARVERGADERING

Op 9 November jl. hield bovengenoemde Vereeniging haar tweede jaarvergadering te 's Gravenhage, onder voorzitterschap van Prof. G. C. H e r i n g a.

Op deze goed bezochte bijeenkomst, werd — na het afdoen der huishoudelijke werkzaamheden — als onderwerp aan de orde gesteld: „Ervaringen op het gebied van Kleutertandverzorging”, ingeleid door de heeren Van Andel, De Beer, Eibrink Jansen en Pitsch.

Zowel uit de inleidingen, als uit de daarop volgende geanimeerde discussies, bleek ten duidelijkste dat dit onderwerp — hoe belangrijk en urgent ook — nog niet rijp is voor een behandeling in een Vereeniging van leeken, zoolang men in tandheelkundige kringen nog geen voldoende gegevens bezit om een werkplan op te kunnen stellen, zooals dit bijv. voor de schooltandheelkunde het geval is. Een studiec commissie is hier noodzakelijk, die over dit onderwerp zoo spoedig als doenlijk kan rapporteeren.

Intusschen is het een verheugend verschijnsel dat ook hiervoor zooveel belangstelling in niet-tandheelkundige kringen gevonden wordt.

v. N.